

Завой

вестник за култура, изкуство, критика и общественост

„Азъ долавям, че вие сте един народ млад, съпростолушна възраст, който още не е изнемогнал от корупцията на цивилизацията и който има възраст в добрината на нбшата и копнее към бъдещето. Явявам се пред вас като чужд човек, но въпреки това си па поет и ибавя, азъ съмъ вълч човекъ, защото постъпъ пве за любовта, която е обща за всички и която възражда човкеството. Принасямъ къмъ една нация, която претендира малка литература, но тя не е като западнитъ литератури, които са скочили отъ разни течения и направления, а литературата, която черпи своето вдъхновение отъ извора на народната поезия. Идвамъ отъ страна, която не сме най-близко до природата и до своитъ близки. У васъта нация азъ вървамъ, че има богата народна поезия и богати народни нбсни. Вървамъ, че вие не сте обхванати отъ изкривенитъ форми на цивилизованиотъ страни. Намирамъ, че трябва да има едно сходство между моя народъ и вашия, и това ксто съществува у моя народъ като нигдна поезия, сигурно то има и у вашия. И тъймо тамъ трябва да бъде насочено вниманието и на народа и на всички талантливъ синове на тоя народъ.“

Съ тия думи починавали издуски поетъ Робиндрнатъ. Тогор се обръща къмъ българския народъ презъ време на посещението му у насъ презъ 1926 год.

ДНИ НА ВЕЛИЧИЕ И ТВОРЧЕСТВО

Следъ близу четвъртъ възраст на насилния и неправди чудовищната система на миръ, която създаде българската Голгота рухна най-после. Откъснатитъ живи части отъ гълото на българския народъ понесли мъченичеството на модерното робство, съзиданиги свободни и приобщени къмъ майката — Отечество. Отъ рига нататъкъ величието на българщината нма да бъде идеалъ, а пръко поставена задача за творчеството. Впрочем, то е започнало вече. Тоя, който иска да го види за да се увери — нека се вгледа въ статуката на войнишка — днесъ по-самоуверена и по-бодра отъ всякога, нека види какъ оре селениятъ, нито стоманенъ плугъ днесъ се забива по-дълбоко въ земната грядъ, невърующиятъ нека обходи индустриин, мини и каменоломни, държавни стопанства и учредения за да се увери, че навсякъде творческитъ сили на българина са се разгърнали по широкитъ дъловои фронти на живота, съ любовъ и азар градятъ по-дълго утре.

Ако днъ за го трябва да особено незнатитъ и саронни дейци отъ провинцията. Тъ мисловитъ имъ даватъ доказателство, че съ най-здравата частъ отъ интелигенцията на народа. Такива доказателства трябва да дадатъ и днесъ — съ дейността си и съ личнитъ си качества, защото народа по тѣхъ сжди и по тѣхъ отржда мѣсто въському. Въ тия дни на величие и творчество дълго е на духовно едината българска интелигенция да обяви кръстоносен походъ срещу бездействието. То трябва да бъде свързано за равносметка на поразеността и вредността, за позорен, съставитъ отъ умираща събитъ, при който богатствата се мерва не по здравитъ мисли, а по количеството на натрупания жътвъ металъ —

Морето и българският народъ

Прегласъ на борбитъ и стремелитъ на народа ни въ миналото. Тѣхната насока и отразение въ народнитъ пѣсни и народната словесност. Морето отразено въ тѣхъ.

Въ една народна пѣсенъ се казва, че когато българският юнакъ Крали Марко разигралъ коня си:

„прибучали рѣки и езера, разиграло се оно Църно море,

и по него убоа Бѣло море...“

Така е бивало щомъ се е развирѣла мощта на българитъ.

Уми Колкото тѣ се стремѣли къмъ моретата, дажъ по-усърдно съ ги погарчвали въ крайморскитъ области. Още жизнено-изхабената Византия е виждала необходимостта да се обрѣси съ жизнената сила и живаяна на българитъ, тѣхъ на спяянитъ — българитъ. А презъ време на дълготъ ни робство подъ турска властъ Милетъ башията (Цариградскиятъ патриархъ) е искалъ да погарчи българитъ и по този начинъ да приготви една мина етническа единица, съ която да може да се възкреси, при съгоденъ случай, византийскитъ на тъмно, въ мъртвашка застоялостъ.

Млади българини, историката не се създава сама. Да покажемъ това на дълго чрезъ нашитъ знания и сили. Земайта и народа ни иматъ нужда отъ тѣхъ. Да ги дадемъ съ възторгъ и въра въ нѣчното величие на страната ни. „ЗАВОЙ“

По тази причина погарчването успѣшно се е ширѣло и въ градоветъ извътрешността на българската земя.

При това като се взематъ подъ внимание вилненията на турцитъ по долини и равнини (пѣстешественици минали презъ Турция по време на тъмното робство свидетелствуватъ, че по долините на по-големитъ рѣки, селища се били запазили само въ естествено укрепенитъ мѣста, като Търново, Велесъ и др. подобни), то лесно ще се разбере, защо българитъ се заприютили въ пазанитъ на роднитъ рѣки, където се намирали и известни прикрития отъ турцитъ. По тази причина огнищата на борбитъ ни за свобода не съ крайморскитъ градове, макаръ че съ били по-достъпни за просветелнитъ и борчески идеи, които въ края на XVIII вѣкъ и презъ XIX вѣкъ съ вълнували Западна Европа.

Достатъченъ е единъ погледъ на картата, за да се види, че българитъ съ дошли да живеятъ на една земя, която се мие отъ всички страни съ вода; на изтокъ, югъ и западъ съ морета, а на северъ отъ многоводния и плавателенъ Дунавъ. Въ тази земя, където

планинитъ заграждатъ долини и равнини насочени къмъ моретата, тѣ се видѣли още преди хилядолѣтия, естествено защитени съ отворена врата къмъ морето, неограничавашо

наречени въ народнитъ пѣсни еднорѣвнитъ лодки (монокилитъ) тѣ съ станали още въ VI вѣкъ опасни за Византия, прекъсвали съ връзката между Гърция и Византия (Цариградъ).

Наполеонъ Плениея

„Слънчева къща“

полегатъ на тѣхния, стремелъ къмъ свобода и напредъкъ, за който съ били достатъченъ залогъ тѣхната жизнеспособностъ, трудолюбие и предприемчивостъ. Въ своитъ шейки, както съ

по море, както по суша съ прекъсвали тази връзка съ по сѣлването си по бѣломорско то поморие.

Където опасността е била по-голяма, тамъ е било по-сладко (следва на 4-та стр.)

Азъ я срѣщнахъ самотна, прегарбена, подирѣла грохналото си гѣло на патерница, въ онова безкрайно голямо настъхнато поле, дето всичко бѣ покосено отъ оловната вихрушка и никъде не стърчеше ни дърво, ни цѣвте. Тя диреше гроба на сина си. Тя нима можешъ да знаешъ де бѣ той? Може би тукъ, може би по-далече, може би нѣмаше гробъ.

Азъ стояхъ предъ нея и гледахъ нейнитъ сини, влажни очи, какъ мигаха и, скапѣхъ, шѣха да се загубитъ нѣкъде между дълбокиотъ бръчки. Въ престилката си тя бѣ събрала намѣрени войнички копчета, нѣмако писмо, измозкено, изпрѣскано, по което не можеше да се развлича вече никаква буква, нѣмаки ремъчки, желѣзца, две три глази и подкова на ботушъ. Тя се бѣ лутала отъ вчера, отъ оня денъ, или кой знае, може би, по-отдавна, — сама не поминеше. Тя е дирила навсякъде подъ всѣки храстъ, подъ всѣка могила. Тичала е като безумна, когато е съглеждала нѣкъде да се бѣлѣе кръстъ, и надсесана надъ него, се е мѣчила прѣвъ сѣлзи да прочете името на погребения. И безпомощно е плакала, доирѣла чело до рохавата прѣстъ, съвсемъ сама въ безкрайното поле. А когато въстѣхали неплаканитъ сѣлзи, тя съвирала написанъ нѣкое непознато име.

— Не е ли все едно, синко, тия

гробове трябва да се оплачатъ. И трѣбаше отново.

Тя бѣ събрала въ престилката си откърпени класчета отъ тия кръстове и помнѣше отъ де бѣ вазела въско. Тя клатеше глава, мигаеше, разказваше и нейнитъ думи бѣха дрезгави, напоени съ сѣлзи и болка.

Азъ слушахъ до нея безпомощенъ, мѣлчавъ, клатѣхъ глава, мѣчехъ се да повтарямъ познати, изтрѣпни утѣхи и самъ чувствухъ — колко ненужни бѣха тѣ.

Слънцето залѣзваше къмъ западъ като огроменъ макъ, навелъ цѣлтъ надолу, изъ който се сипѣше влатенъ прѣшецъ и вѣснѣваше цѣлото поле.

Азъ трѣбваше да върва и подканяхъ.

— Да вътрѣмъ, бабо. Тя подвигна глава, погледна ме въ недоумение и следъ дълго мѣлчание отвърна.

— Де, синко? Никога отъ тукъ азъ нѣма да мръдна.

Не се смущавахъ, че иде нощъ. Тя ще прислони глава и дръвнѣ малко, колкото да набави сила за следния денъ. Не се смущавахъ отъ това, че може би, дѣждъ ще ва-

Владимиръ Мусаковъ

КЪДЕ Е ГРОБЪТЪ МУ?

(по случай двадесетъ и петъ годишнината отъ смъртта му)

плѣска, вашото небо е много кърваво и ще вали. И азъ вървамъ, че ней и бѣ все едно. Ето, тая старина, затънала въ калъ, прѣгарбена, подирѣла натѣжливъ гѣло на патерница, либана отъ силентъ дѣждъ, да крачи мокра до кости сама изъ полето, да дири, дири.

Кой знае, може би нѣкога ще намѣри. И тамъ, вървала презъ сѣлзи склѣпото име, тя ще грохне и наплаче цѣлата своя душа, цѣлата своя радостъ и скръбъ, своята надежда, своята утѣха. Ще изплаче все всичко. Тия нейни сѣлзи ще бѣждатъ цѣлтъ, съ които ще нажича любимия гробъ; тоя нейнъ плачъ ще бѣде погребалната пѣсенъ на обичаитъ синъ.

Може би.

Или, кой знае, може би ще намѣри нѣкъде разхвърлани кости, огризани отъ звѣрове и пѣста, ще ги прибере въ своята престилка и никога не ще узнае, че носи въ себе си това, що е останало отъ нейнитъ радости, скръби, надежди, бѣлѣнове, утѣхи. Ще клати глава въ тѣла болка и ще пропѣжда плахо съмнение.

Защото нейниятъ синъ непре-

менно трѣбва да е погребанъ на високотъ хълмъ, наоколо цѣлтъ цѣлтъ и съ наредени бѣли камѣчета.

А слнцето все клонѣше и гаснѣше. Менъ чакаше дългѣтъ пътъ. Азъ ставахъ, готовъ да тръгна, но усѣдахъ неудобство и не намирахъ сили да тръгна. Внезапно старницата замѣкна, навелъ глава надолу, замисли се, сетне вдигна очи и ме загледа съ нѣкакъвъ новъ непознатъ, съвсемъ другъ погледъ, въ който блѣсеше страненъ пламъкъ и лѣкаше детска наивностъ. Тя се подвигна, приседна до менъ и зашепна тихо, скапѣхъ се боше да не бѣде чуто отъ нѣкого, да не бѣде подлѣзана случайно кацналата като пѣстра пеперуда надежда.

— Но, ако всичко това не е истина? Ако той все още е тамъ, при тѣви, що тѣхъ напредъ и върви нататѣкъ гордъ, силентъ?

Не, азъ, наистина, не знаехъ шо, ако всичко това не е истина. Дано е така. Дано бѣде. Азъ бихъ желалъ. Това бихъ искалъ.

И старницата ме улочи съ коселитъ си прѣсти, допре почти до менъ сухото си, измискуано лице и се опита да ме раздруса,

скапѣхъ така да отбрули отъ ментония слова, които би искала да чу-

Не, наистина, така мѣчно бѣ д повърна тя, че той е заробенъ нѣкъде тукъ, въ това поле. То е живъ, той е живъ, и всички останало е лѣжа.

Азъ не знаехъ, шо бихъ могълъ да отговоря. Искане ми се д излѣжа, да кажа, че той е тамъ наредъ, да отвѣда съ себе си старницата назадъ, да я успокои. Н не намѣрихъ думи. Азъ стояхъ като въпененъ, мѣчехъ се гледахъ тия сини очи, въперни и менъ до болка. Нейната глава и тежия надолу отново. Тя отпусна рѣце. Предъ нея се бѣха посинали всички тия вещи, които бѣ събрала грижливо.

И ето азъ почувствувахъ, че бихъ могълъ да остана нито м мута тамъ. Усетихъ: виновенъ себе си въ тагата на тая старница, че повече отъ всички другъ

Станахъ и на прѣсти, да не чу тѣ, трѣгнахъ отново изъ сѣлзи, акрачнѣхъ бѣро, почти бгахъ, ведѣвахъ се.

Слнцето се бѣ стопило нѣкъ въ полето и далече: наоколо люшкаше синкава, прозрачна мъг която се надигаше нагоре и сѣваше съ нощта.

Азъ се извърнахъ още веднѣжъ и видѣхъ силуета на старницата навела се тамъ да събира изостатитъ копчета, желѣзца, ремѣци, отчупени класчета.

Литературният живот в днешна Франция

(продължение от бр. 40)

Най-голям успех, обаче, той предприема на регионалисткия и провинциалисткия роман. Били предвидя още, че най-големо разпространение ще имат семейния роман (разбира се ако е естивен, защото читателя няма да разполага с повече пари) и разказите за младежта, които ще целят да възпитават масата в духа на новия строй, защото „от четири пети нъка насам всичко мирише на мухъл“.

Загрижен за съдбата на романа и писателя Раймон Кено. Той настоява, че той литературен вид трябва да намери „органическата си основа, да намери своя стил и своя ритъм“, като се ориентира към изискана и строга форма и към музикалност (хармония), тъй както е в поезията, която според него, е основната форма на всъщността литература. Вниманието към формата се подчертава и в всички възможности за развитието на езика и за възвездане в литературата на народен, разговорен език. Авторът смята, че поезията трябва да служи за въздействие върху масата, която жадува за „утешение и надежда“.

Започват да се явяват и мечти за неоромантизма, при който индивидът, „ще се намери сега лице срещу лице с неговите божества и ще скръби за своето робство“.

Допускайки възможността за появата и на неокласицизма в реалната днешна действителност, съвпадаща с конформизма, авторът не тия литературни перспективи допускат възможността за появата на още-много стихове в духа на „Бодлер, Верлен, Валери, Апелиера и др.“ („Фигаро“ № IX, 1940 г.)

Раймон Миле развива в „Танз“ мисълта, че пред лицето на новите факти писателите ще намират да кажат и нещо ново. Построявайки своите доводи върху аналогията за периода след първата европейска война, той очаква развитието на литературата.

Нему даже му се ще да върва в „възвръщането към по-благородни и по-класически традиции“.

Писателите-пропагандисти на новия французки ред, когато говорят за кино, за театър, за изобразително изкуство или за литература, винаги свързват тия въпроси с „новия период“ и „новата основа“. Върху тая нова основа тб искат да създадат „нова литература и съвсем друг театър“ (Андре Барно). От сътрудничеството на вестниците се иска „да държат горе главата си и с доверие да очакват следващите дни“. Тая покана, така да се каже, към културните работници, съдържаща апел за дълг и честност, изиска от драматурзите например, чисти, обикновени и силни песни (Жорж Ролент).

Възхвърнено от новият национален ред, французкото драма-

тическо изкуство, според мнението на в. „Фигаро“ може да се роди и развие само в неокупираната зона.

Въ тоя с „Фигаро“, в. „Пти журнал“ се отправя към далечното историческо минало и там намира потвърждение, че драматическото изкуство се е родило от нуждата на общината да изрази себе си, самата себе си. „Пти журнал“ се обявява против низките вкусове и против мързела на зрителя, против прескелено съдържанието технически средства и против литературните, които са виновници, покрай другите причини, за упадъка на театралното изкуство. Тъй понизително професионален театър трябва без друго да се възмогне и да се приспособи към новия социален ред, за да отговори на нуждите на народа, на селото на първо място.

Говори се също така за театър под открито небе. Между другото се казва: „Затова е нужно малко — плутоши комедианти, майстори на двете ржце — дърводъбчи, декоратори, музиканти и актьори едновременно. Сжити с дължини, съгласно нарежданията, да служат на дълото „за развлечението на духа“ в фабрики, в селищата, в казармите и пр.

Вчерашният ден на театъра се отхвърля, а бъдният такъв отстои далеч напред, скрит под маската на чакания нов период на подема, към великото и прекрасното. Вестникът „Мариан“ се съгласява да вземе по нещо от стария театър: Клодел — за лирическото му дихание, Жиро — за завършеността на „Троянска война“ да има, „както и „Електра“ — за десетте й сцени, „Зигфрид“, „Рейнал“ — за дълбочината, сериозността и класицизмът им. Бурде също може да се вземе, защото се признавал за автор на „Слабия пол“, а Жюль Ромен на „Нокс“.

Стремейки се да постави програмата си за реорганизация на театъра на по-голямата висота, в. „Мариан“ се съгласява да задържи даже „Краткостта“, — която е мъниеносна екскурсия в дълбокият и незначителни области на душата — от Ленормана и Кромеланка.

Ето пътя, пише в. „Мариан“, на театъра през епохата на „гръцкия театър“, на „елизаветския“ и на „французкия“. Този път се конкретизира с илюстрирането на легендите, на традициите, на мита. Възхваляването на гражданските и воени достойнства, пише „Мариан“, е в духа на новия ред. Въ негов дъх и също така да се коментират „основните въпроси, с които е заето обществото“, Тук трябва да се добият още, защото е умствено, за стимулирането на народните празници и паради, както и общоизвестните видове народни танци“.

Патосът на автора, поместил тая статия в в. „Мариан“ достига

СТИХОТВОРЕНИЯ:

МАЙКА

Не ме съдете, деца,
Веднѣ не скършвайте,
Съзиди въ очите ми като съзрете.
Майка съмъ — само азутя мидори простете:
Ще станете бащи и майки
Ще промѣните и вие лица.

Майка съмъ, пуста: —
да ви отжисна отъ майчино сърдце,
да ви отгледамъ с две винаги заети ржце
и кога да ви се радвамъ —
да ви изпуста ...

Тъй страшно голяма била земата!
А какъ на младостъ малка и тѣсна изгледа!
Очиги ми често надолу —
къмъ нея често се вглеждамъ.
Често съ тамъна надена тя ми се струва
и съ вѣно прелѣта ...

Не ме съдете, ромѣи, не съзиди си,
не крия, не ги изтривамъ.
Майка съмъ:
свещено право имамъ да се боя за васъ,
кога се прѣскаете незнайно гдѣ —
може-би на зѣл, прокобенъ чашъ ...
Ще плача, ще се почерня,
но въ пѣтя ви не бива да ви възприкамъ.

РУЖА ГОРНАЯНСКА

ДЪРВАРИ

Отъ ранно утро слизате по пѣтя
къмъ девственитъ дѣбови гори,
познавамъ ви скърната лѣми
като трѣснитъ чернитъ ви мжжи!

Тамъ възъ гората дихате на волностъ,
работите и пугите тѣютъ,
и нѣкава тревога знамъ дими
въ сърцата ви по миналата младостъ?

Нима не сте ме срѣщали и менъ
възъ утрото по нѣкоя патека?
Гласътъ ми като вашитъ откъсна
по лѣсовѣтъ въ тоя асенъ денъ.

Или пѣтъ вечеръ слизамъ презъ долинтъ
на рамто съсъ скъсана торба,
и дишамъ дѣхъ отъ зрѣлитъ жита,
отъ лайката, отъ арѣлитъ кѣпѣни.

Това е тоя животътъ ми — борба!
Работите и времъ зѣл равнинитъ
и като кучета отъ бой прѣбити
напускаме съ една мечта свѣта!

Вѣй вечеръ се прибрите съ възропѣтъ
и въ тъмнината съ дѣцата разговаряте,
седите късно отъ тѣлото смаяни,
за мислени за хлѣба и за стоката ...

А съчитъ въ огнището разгарятъ
и прѣсѣятъ свѣтлина изъ собата,
намерениятъ юмѣтъ въ стѣклата хлѣпа
и шепинишкѣтъ за нѣщо разговаря.

Куминитъ димятъ полусрутени
къмъ звездното небе, къмъ висинитъ,
една тревога въ кѣщата се силе,
защото пакъ ще бѣде утре денъ!

Но нѣ сте корави и посрещате
жестокото съсъ тѣвратъ закана,
изнаете, че тукъ ви сѣ останали
дѣцата само и шумътъ на лѣсовѣтъ ...

БОГДАНЪ БОТЕВЪ

та до своя върхъ с желанието си да се приемат и драматично на Дирао, на който той дава висока цена.

„Мариан“ настоява също да се обогати французкия театър, т. е. да се запази от въздействието на иностранното влияние.

Разрешаването на тия проблеми авторът вижда пред всичко жертвата на театрит, получаващи субсидии, а също и въ мъркит към всички нефранцузки, вземащи административни длъжности. Това се разглежда като охрана на висшит интереси на културата и цивилизацията, тъй като

според мнението на въпросителни автори, възхвърнени от гръцкия, средновековния и романтичния театър, единственото истинско поражение — това е поражението на културата и цивилизацията.

Следъ прозата, поезията и драмата, идва ред и на критиката. За нея и за бъдещето й се пише доста, като се разглежда какъ тя — сдизия на прекрасното, трябва да се превърне въ моралист, намирайки въ това най-благородния смисъл на своето съществуване.

Преди началото на поражението А. Дуссо писа въ „Фигаро“, че когато се възстанови мира, френска-

Отъ поста

на „Завой“

И ТАМЪ ЛИ СПЕКУЛА?

Не става дума за спекулата на бакалните и бисмидните. За тѣхнитъ грѣхове да бератъ грижи комисари-тъ по продоволствено.

При нашия случай се касае за спекулата въ областта на изкуството. Нашитъ читатели си спомнятъ навѣрно, че миналия се оня въ репертуаритъ на доста провинциални театри бѣше сложена и се игра комедията на сръбската артистка Любѣнка Бобичъ — „Балкански аристократи“. По известни съображения въ повечето театри името на авторката (Любѣнка Бобичъ) бѣ замянето съ Люба Бобова (?). Тая година същата комедия е пакъ въ репертуаритъ на нѣкои отъ провинциалнитъ театри и наистина е много чудно, че „известнитъ съображения“ назовъ наложиха въпросното спекулативно прекръстване.

Че и другъ път въ нашитъ театри е вършена спекулата отъ подобенъ родъ — известно ни е. Не знаемъ само дали комедията „Балкански аристократи“, съ своята неособена художествена стойностъ, е ставала въ необходимостъ за всички наши театри, само защото е сръбска или защото дава възможностъ на театъра да върви въ тоя съ време — спекулата въ живота, следователно — спекулата на сцената.

Набавете си новата книга на ЛЮБОМИРЪ СПИРОВЪ — Жарни „СРЕДНОШКОЛЦИ“

стихове (химери и сатире).

Въ нея се илюстрира живота на сръбношколската младежъ съ всички нейни купнежи и идеали.

Книгата е съ предговоръ отъ Д. Ахъмовъ. Достоя авторъ Л. Спировъ — Варна, ул. Батакъ 29. Цѣна 6 лѣ

та литература ще се покаже въ образцѣ на сериозностъ и величие.

Разглеждайки днешнитъ французки вестници, ние все по-често се съблѣсваме съ специфични фрази за конкретизацията на французкия духъ, на истинската французка мисъл. Това сѣ все фрази, въ които се осъществява лозунга: „Франция трябва да бѣде французка“. Оттукъ идва похотътъ противъ иностранното въ културата. Тоя похотъ за конкретизация на новия френски духъ обхваща всички области и на политическия животъ на Франция.

Това е то, което може да се заключи по днешнитъ френски вестници за литературата въ днешна Франция. Изнесенитъ факти хвърлятъ свѣтлина не само върху състоянието на нѣщата отъ предвоенното време, но до известна стѣпенъ обясняватъ и нѣкои отъ причинитъ за неочакваното, но заслужено поражение, което поставя французитъ предъ задачите да преоценятъ ценноститъ си въ всички области, включително и културата, за да разбератъ погрѣшната насока на пътя, който сѣ следва.

Мих. Алексѣевъ

Срѣдъ Книгитѣ:

ДИЗРАЕЛИ

биографически романъ отъ Андре Мора

Не преди много време излезе отъ печатъ биографичния романъ „Дизраели“, преводъ отъ английския на Борисъ Табаковъ, който № 2 на библиотеката „Безсмъртни образи“.

„Дизраели“ представлява интересъ за читателя не само защото е написанъ отъ френския академикъ Андре Мора, първенецъ на френското художествено слово, но защото въ този романъ се срѣщатъ много страници, свързани съ сѣдбата на България.

Андре Мора е проследилъ въ подробности живота на младия Дизраели, отъ дете, ученикъ, студентъ, авторъ на пламенни статии

и книги, до като се издига до поста министъръ председател на Англия и любимецъ на английската кралица Виктория.

Животътъ на Дизраели като личностъ, който започва да търси себе си, води началото си отъ адвокатската кантора на „Фредерикъ Плейсъ“. Въ тая кантора, където се срѣщатъ много политични и общественици отъ сръбна величина, където се спори по политически и правни въпроси и не рѣдко се аяслово, младиятъ Вениаминъ разбира, че адвокатската професия не е за него. Нему му внушаватъ, че има премного гений, за да остане въ адвокатската

кантора.

Той напуска адвокатската кантора и предприема едно продължително пътуване изъ Германия. Тамъ той вижда бѣлскани двори, шестилни общества и хубави театри и си казва:

— Свѣтътъ е много, премного хубавъ, премного равнообразенъ, за да ми бѣде позволено да прекърамъ живота си въ прелистание на папки.

Следъ завръщането си отъ Германия Дизраели потъва въ известно време въ финансовия свѣтъ на „Сити“. Тукъ той се опознава съ всички борсови спекуланти, и тѣмни слѣпки и бележи голямъ успехъ. Но скоро той разбира, че тѣмнитъ слѣпки и борсовитъ спекулации не ще го увлечатъ до неговата мечта: да си види единъ денъ по върховете на английската обществено.

Дизраели се отдръпва въ ос-

мование и залочва да четѣ и пише. Той издава романъ подиръ романъ. Романитъ му повдигатъ доста голямъ шумъ, създаватъ му име, но не му донасятъ доходи. Следъ това Дизраели обикаля странитъ на Близкия изтокъ. Връща се отново въ Лондонъ, посещава кръговетъ на лондонската аристокрация презъ време на бѣлстиятъ приемъ той е желанъ гостъ и духовитъ събесѣдникъ. Тукъ въ лицето на една жена, той намира подкрепа за да осмислени мечтата на своя животъ: да стане членъ на английския парламентъ. Като кандидатъ на консервативната партия, Дизраели бива избранъ за депутатъ, за да започне отъ тукъ нататкъ неговия бървъ възходъ.

Най-големия си успехъ Дизраели отбелязва съ победата си надъ Робертъ Пийлтъ, сваленъ отъ властъ следъ единъ ожесточенъ двубой. Съ отстраняването на една тѣл

величава и красива фигура отъ политическата арена на Англия, Дизраели се развирва като могъщъ, но същевременно и зловещъ гигансникъ на словото.

Когато Дизраели надхвърля петдесѣтъ години, а неговия блѣвъ да стане министъръ председател на най-могъщата държава въ свѣтъ, все още не може да се осмисли всички негови родини сѣ на пътя да се огъятъ. Единственъ Дизраели не губи вѣра. Той вѣрва въ своята мощъ и търпеливо чака своя часъ.

Това е то, което победата не мжкнява: следъ единъ ожесточенъ парламентаренъ двубой, той свърва най-могъщия английски държавникъ на него време Гладстонъ. Дизраели получава бурнитъ и одобрителни овации на консерваторитъ и става безспоренъ кандидатъ за поста министъръ председателъ. Двама шефове на партии, на

Културен преглед

ИЗЛОЖБАТА НА НАПОЛЕОНЪ АЛЕКСИЕВЪ

От предя няколко години, не веднаж съм имал случая да виждам един приятен мургав младеж, да предлага сам из голямото заведение на града ни, свити картини от околностите на Варна. Тогава ми правеше тягостно впечатление всяка среща с него и то не, че картините му не бяха много добри, колкото извънредноста ми да подкрепя такъв способен младеж, като му отпуща работа. Но въпреки изключително положението, в което е оставен и лошия и пералостен живот, в който твори, той млад не се отчайва и с упоритостта напредва търпеливо, за да си поднесе втората си самостоятелна изложба от картини на родното море и родния бряг. Това изложба на нашия съгражданин Наполеон Алексиев.

Още съвсем малък, в малкия си свят, който бива завладяван от мажестозно разнообразни картини, придобил морски сюжети. Тия картини, с своето майсторско изпълнение, симбиозамаж, веднаж са наглед изразителни и ги торарят учителят за едно саможитно даване на един самоучено мирообсегаващ художник. Далия се ражда или се създава това е един възпрос, като стар, толкова и неуместен. Защото в случая не става дума някакъв наклонителен и изкован талант, а ва едно чист творческо постигнато външа на живописителта, с всички лези на все по-голям и особено напредък.

Едни от убавити му картини с морски сюжети са: „Мечта“, „Здравей, морски бряг“, „Свети“, „Рибарска хижа“, „Рибарска хижа“, „Рибарска хижа“. Това са живописни бряг. Въ „Здравей“ е в галатския мачт, с винуштелност и величавост. Тая картина, която на поглед не дови око, въ остъ пленява зрителя с меки, нъжни цвятове и по осветление. Въ нея лъха истинско и поетично настроение, цени чрез сполучливо съчетание в сини и отражения, на хъ и дълбочина. Въ „Мечта“, то предния план е въ синка, та е ярко осветлен, с още едно майсторство сж предпазудит разноразцветни багри на о и морския бряг. Тая картина представлява едно откровение, изповяд, Ту петна от пур и лазур или от вълно, ту сочна зеленина, ведно сж святлосини, сж нанесени по от четката на творца платното, ва да ни разкадианата поема на родната да и да ни вдъхновит ва красота. Въ картината ност бряг, която е един на яве, една приказка без видима зиния чар на

родното море и родния бряг, а въ „Вълни“ се долава мощното дихание на морската стихия, която се чувства при всеки удар на сърдцето. Вънното движение и непрестанната борба на вълните сж живи, изразителни. Тъзиата живост и бурливост завладяват, както въ действителност.

Редом с разработката на тия чисто морски мотиви, въ които е дадено морето ведно с бряга, художника разработва и други такива с социален оттенък. Тъ сж картините изъ живота на моряка — рибаря. „Рибарска хижа“ ни дава ясна представа за суровия живот на тоя неуморен труженник. Сгушена върбъ морските скали, надъ нея като външе се спуска буйната растителност на брягът. А въ „Рибар“ е даден неосилния труд на моряка — рибаря въ борбата му с морската стихия. Сж напрегнати мускули той изтегля от водата спуснатите мрежи, с надежда за изобилни риболови. Въ тия две картини, както и въ картините му от варненския бряг, Алексиев не е пропуснал най-сжщественото, което ни предава сж умение и разбиране. Преди всичко въ тѣх е дадена природата, с нейната многолика и ненагледна гиздост; представен ни е мажестивен образ на моряка-рибаря, а така сжщо е изобразена обстановка, въ която той живѣе и работи. Рибарската хижа е заслужана въ вѣчната пѣснь на морето, изтеглени мрежи се развиват, а закотвени лодки леко се олюляват от вълните. И всичко това е възпроизведено сж изразителност и правдивост.

Други картини сж по-общи сюжети сж: „Настроение“, „Предъ дъждъ“, „Пролѣтъ“, „Пещерният манастир“, „Манастира св. Константин“, въ които художника навсякъде вѣрно се е справил сж задачата, която си е поставил. Особено сполучлива е картината „Пролѣтъ“, която е огрѣта от топлото пролѣтно слънце и от всичко въ нея лъха дух на обновление. Слаби картини сж морски сюжети сж: „Буря“ и „Черни скали“. Това показва, че е рано Алексиев да рисува морето отдалеч от бряга, което трудно се подава дори на голѣмити мариристи, защото морето не може да позира, а и въ открито море трудно се рисува. Отъ битовити му картини най-сполучливи сж: „Езоро привечер“, „Къща въ сѣнка“ и „Слънчева къща“. Първата картина едва ли не е най-хубавата въ цѣлата изложба. Тя е пѣснь отъ багри, поема отъ съчетания. Въ нея се чувствува тишината и топлината на лѣтната привечер. И въ тая тишина и топлина, замира денят на масленици дрезгавини, а малкит сгушени къшурки вече сж унесени въ сладка дрѣмка.

Четиво за вѣсти

Полководецъ и авторъ

Може би презъ германско-полската война, въ развалинитъ на Варшава е пропаднал и единъ извънредно цененъ ръкописъ на Наполеонъ, представяващъ въ резюме замисления му романъ „Клисонъ и Евгения“. Когато Наполеонъ е нахвърлялъ идентъ на този романъ, той е билъ на 25 год. Срѣдъ многото писания на Наполеонъ, това е било единственото художествено произведение. Наполеонъ ценялъ този ръкописъ, надъ който, ако се сжди по множеството нанесени поправки, той е работилъ продължително време, тъй като въ него сж описани епизоди отъ младостта му и неговата първа любовъ.

Императорътъ взелъ този ръкописъ съ себе си, между много други книжа, презъ време на изгнанието си, а следъ смъртта му тѣх сжкопчили бележки „попаднали въ ръцетъ на докторъ Антониаръ, който взрналъ се отъ островъ св. Елена въ Европа, ги продалъ презъ 1822 година на полския колекционеръ графъ Дялински. Презъ последнитъ години ръкописътъ станалъ собственостъ на полската държава и преди нѣколко години известниятъ историкъ Ашкенази ги обнародвалъ въ „Ръкописитъ на Наполеонъ въ Польша“, издѣли въ много ограничени тиражи и известни само въ тѣхненъ кръгъ отъ специалисти.

По една странна случайностъ, френскиятъ историкъ Емилъ Даръ е първиятъ, който е запозналъ широката френска публика сж Наполеона като романтикъ. Не само

героятъ, но и героинята на този автобиографиченъ романъ, незавършенъ въ живота, както и въ ръкописа, сж имали необходимона сждба.

Героинята (девојка) на тази романтична история — първото увлечение на Наполеонъ Бонапартъ, е била интересна въ всѣко отношение. Младитъ хора се сѣричили за първи пътъ презъ 1793 година въ Марсилия, който е билъ току що завзетъ отъ републиканскитъ войски и кждето е започнало потушаването на роялистката контраофанзива. Цѣлото семейство на Бонапартовци, избѣгало отъ Корсики, се намирало тогава въ Тулонъ, безъ всякакви сѣрства за живѣне. По-големиятъ братъ на Наполеонъ, Йосифъ, покровителствуващъ отъ членовѣтъ на комитета, хорсканеца Салиери и Огюстенъ Робеспьеръ, билъ назначенъ за воененъ комисаръ на Марсилия. Тукъ, излизайки отъ канцелярията си, той забелязалъ на жгъла на улицата една красива дѣсна девојка. Младото момиче Деири Клари, което било сжбудиено и отведено отъ Йосифъ Бонапартъ, станало следъ 20 години шведска кралица. Сжщата тя би могла да бжде такава много по-рано.

Кларони, богати марсилиски търговци, силно пострадали отъ терора, бащата умрѣлъ, единъ отъ синоветъ се самоубилъ, а другъ единъ билъ арестуванъ и за него трѣбвало да се грижи сестра му. Йосифъ Бонапартъ ѝ помагалъ да освободи братъ си. (следва)

Въ другитъ две картини, сж своитъ топли сѣнки и слънчеви петна, лѣха задъхъ и мараня, присижки на знобната пална. Освенъ тия сѣнки, сполучливи сж: „Макуса“, „Край Варна“ и „Варненски къшъхъ“, въ които преобладава романтичната старинност и осамотеност. Има картини и отъ рѣка Камчия сж гората „Лонгозъ“, които по нищо не отстъпватъ на морскитъ. Въ тѣхъ еднакво добре сж дадени водата, небето и земята, въ различни настроения и осветления. Отъ битовити му картини слаби сж: „Стара Варна“ и „Зимна улица“. Сж малки изключения, почти въ всичкитъ изложени работи е дадена природата презъ пролѣтната и лѣтната, а есенята и особено зимата сж слабо застъпени. Въ тая изложба има и нѣколко картини сж букети цвѣта. Отъ тѣхъ заслужава да се споменатъ люляцитъ и незабравикитъ, въ които е постигнато съчетание на багритъ, затова тѣ сж живи, свежи, красиви.

Прави впечатление, че тоя художникъ, въпреки отклонението си отъ морския пейзажъ, рисува изключително Варна сж нейнитъ околности, което показва неговата преданностъ къмъ града ни. Ето защо той заслужава да бжде подкрепенъ отъ всѣчки варненци, осо-

бено отъ общината. Крайно време е да престане самия художникъ да предлага своитъ картини. Тѣ трѣбва да се търсятъ отъ всички ония, които ценятъ родното изкуство и обръщатъ внимание на хубоститъ на родния градъ. Алексиевъ чрезъ четката е единъ вдъхновенъ разгласителъ на тия хубости. Въ продължение на нѣколко години той доказва това на лице. Достатъчно е само да се видятъ сегашнитъ му картини и се сравнятъ сж предшвнитъ, Редомъ сж бързото преминаване къмъ по-трудна и сложнѣ рисунакъ, тоя младъ художникъ даде безспорни доказателства за своитъ способности. Независимо отъ тѣхъ, ва да напредне толкова много и въ толкова кратко време, голѣмитъ дѣлъ иматъ възпитателитъ отъ мѣстното нѣско училище. Години наредъ тѣ каточели се бѣха уговорили да откупватъ картинитъ му и така още въ първитъ му несигурни стѣпки то насърчиха и подкрепиха. Нека последваме тѣхния примѣръ и направимъ всѣко възможно за неговото устѣршенстване и издигане. Сж това ние ще изпълнимъ нашия културенъ и граждански дългъ.

Коста Траяновъ

Хроника

НАШИЯТЪ сътрудникъ — писателя Добричъ Василевъ е привършилъ и наскоро слага подъ печатъ ценната си работа „История на българския театръ“.

ПОДЪ редакцията на колежата Петъръ Рибаровъ въ гр. Шуменъ е започналъ да излиза вѣщъ „Литературенъ ежъ“ — месечникъ за литература, изкуство, критика и обществност. На младитъ културни труженници около вѣстникъ „Ежъ“ пожелаваме успѣхи, които да влѣятъ живителна струя въ културната действителностъ на провинцията.

ХУДОЖНИКЪТЪ Георги Велчевъ — нашъ редовенъ сътрудникъ предприе обиколка изъ освободенитъ земи. Ние вѣрваме, че тоя ще се възползува отъ тоя случай, за да приготви за предстоящата си изложба работи сж сюжети изъ Македония (Охридъ, Струга и др.).

КОЛЕЖАТА Димитъръ Лжемовъ, журналистъ отъ вѣстникъ „Варненски новини“ наскоро слага подъ печатъ сборка разкази сж сюжети изъ живота на приморжитъ. Книгата ще бжде сж предговоръ отъ писателя Владимиръ Русалиевъ.

ПОКЪНАЕМЕ за последнитъ пътъ неизправнитъ настоятели да се издѣлятъ къмъ редакцията на вѣстника. Задържането на редакционни суми не трѣбва да се допуша, тъй като то затруднява вѣстника. Всѣчко предназначено до него изпращайте направо до редакцията — вѣщъ „Завой“ — Варна.

Наша поща

Ст. К-и — Ст. Загора — Работитъ сж слаби. Независимо отъ това, че имъ липсва чувство, което е пѣтъ и кръвъ въ поезията, така както сте ги даватъ не сж издѣлани и по форма — писани сж нашироко, дори произволно.

Кр. Б. Половъ — с. Дебелецъ, Вел. Търновско. Не трѣбвало да трѣгвате по лекото сиропителство: стихотворството. „Неволитъ“ особено заслужаватъ да поробитъ надъ тѣхъ, като обръщате вниманието на езика. Другото е слабо.

Н. Димитровъ — с. Изворъ, Ямболско. Репортажътъ „Жетвари“ въ тоя си видъ не е за печатане. Не чувствувате ли, че всѣчки мисли, които налягате на участвувашитъ — жетвари го поднасятъ? Преработете го и ни го изпратете.

Есп. Вихренски — с. Килифарево, Вел. Търновско. По-коротко, защото не сж само думитъ, които даватъ художествена стойностъ. „Жетвари“ бѣха могли да придобиятъ такава — зависи отъ васъ.

Т. Христовски — с. Радотина, Ботевградско. Разказътъ не е полученъ въ редакцията, защото навѣрно не сте го адресирали направо до нея. Изпратете ни прелисъ.

В. Марковенски — Кюстендилъ. Ще му дадемъ мѣсто въ следващия брой.

Константинъ Гиндевъ — Варна. На стиховѣтъ, които сж въобще много издѣлани, ще имъ дадемъ мѣсто съ удоволствие.

Ст. Парашкевовъ — Варна. Сж малки поправки статията ще бжде използвана.

С. Валиковъ — Търговище. Стиховѣтъ полученъ. Тия отъ тѣхъ, които сж издѣлани ще използваме.

Коста Траяновъ

най-великитъ държавни мажикитъ Камарата на общината издѣла, сж били повалени дължение на двадесетъ години Дивраели. Такива крупеди не сж отбелязвани въ ята на английския парламентъ.

ставителитъ на тежката ариция и истинскитъ първен консервативната партия ние сж гледали съ добро око ения Дивраели. Още по малкитъ симпатиченъ Дивраелийската кралица Виктория, и наличността на такива личини успѣхи, рѣцетъ се атъ отъ всѣчки страни, кавай-тежкитъ маже на Анбраватъ миналото на Дивраели виждатъ само бждашето

ото поздравително писмо отъ страна на известни

лордъ Дерби.

— Вие лоялно и сж състи изисвовахте най-високото мѣсто въ нашия политически животъ. Дано дълго време да запазите това си мѣсто.

Малко по късно Дивраели билъ прѣметъ и отъ кралицата въ Осборнъ. Тя имала твърде радостенъ вънъ, протегнала му ръка и казала:

— Трѣбва да ми цѣлунете ръка!

Дивраели се отпусналъ на едно колѣно и сж дълбока набожностъ цѣлуналъ малката и пълна ръчичка на кралицата.

Така амбициозниятъ и упоритъ вѣнниамитъ Дивраели постигналъ мечтата на своя животъ. Той станалъ прѣвъ министъръ — любимецъ на кралица Виктория!

Презъ време на Берлинския конгресъ Дивраели се е противопос-

тавилъ рѣзко на всѣко предложение, което би имало за резултатъ създаването на обединена и велика България. Като условие ва участието на Англия въ Берлинския конгресъ билъ поставенъ следния лозунгъ:

— Никаква велика България, никаква Руска Армения!

Следъ Берлинския конгресъ Дивраели се е завърналъ като победителъ въ Англия. Нѣколко дни по късно, въ двореца Осборнъ, на колѣне предъ кралицата, Дивраели получилъ отъ нея Голѣмия кордонъ на Ордена на Жартирата.

Въ последнитъ години на романа сж дадени последнитъ години отъ живота на Дивраели. До последнитъ му часове, кралицата е пропъвала нѣжни грижи и голѣмия внимание къмъ своя любимецъ. Тя се обръщала неизмѣнно въ писмата си къмъ него сж думитъ:

„Сжпни мой, лордъ Биконсфилдъ“ и редовно му изпращала пролѣтитъ цвѣта. Тя не имѣвала на тоя си навикъ дори и тогава, когато Дивраели е билъ прикованъ на смъртиня одъръ. Една смѣсница отъ тържественостъ и идилична поезия край смъртното легло на Дивраели!

Върху коветата на Дивраели били положени два вѣнца отъ кралицата. Единиятъ отъ свежи глѣпки, носѣтъ надписъ „Неговитъ любими цвѣта“. Върху лѣната на другия — кралицата бѣла написала саморъчно: „Въ знакъ на истинска обща, приятелство и почитане“.

Десетки години следъ смъртта на Дивраели България е носила черната сждба на националната разпокъсаностъ, единъ отъ най-големитъ виновници ва която е билъ Дивраели.

Т. Бербатева

БЛОКЪ -- 1941

е най-новото и найинтересно списание за деца.

То излиза подъ редакцията на НИКОЛА БАЛАБАНОВЪ артистъ отъ Народния театръ, и ЯНА ЯЗОВА — поетеса

Блокъ

сдѣржа приказки, пѣсни, рисунки, театръ, разказване, пѣне и др.

Блокъ

е радостъ за всѣко българско дете. Родители, вбонирайте децата си за най-новото и най-интересно детско списание — „БЛОКЪ“

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ 40 лева. Всѣчко предназначено за БЛОКЪ да се изпраща до НИКОЛА БАЛАБАНОВЪ ул. Фр. Нансена 17, София — пощенска чекова сѣмѣка 5070.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ ул. Фр. Нансена 17 — телеф. 2-17-18

ПЪВЕЦЪТ НА ДОБРУДЖА —

Йорданъ Йовковъ

Изминаха се четири години от смъртта на възлюбения поет на Добруджа. През това време името на Й. Йовковъ още повече бѣ изтъкнато на вниманието на българската културна обществено-художествена Добруджа, на която нейната любяща синъ посвети живота си, днешъ е свободна: той не участва въ празника на освобождението ѝ, но затова пък тя може подчертано да изяви своето преклонение предъ дѣлото на своя възлюбенъ писателъ.

Й. Йовковъ се роди въ глинитѣ на Стария Балканъ, отъ когото наследил романтиката и чудните легенди на неговитѣ храбри кайдути. Тѣхъ той възпитъ въ своитѣ „Старопланински легенди“, отъ тѣхъ той наследил пламенната си приобщеност къмъ светия светилъ на България. Израстналъ и възмужалъ въ просторна и хълбождана Добруджа, Йовковъ опозна тукъ добродетелитѣ и красивото самоотречение, за които българския народъ даде толкова бистрящи доказателства презъ освободителитѣ войни за свободата на братя-роби.

Личната съдба на Й. Йовковъ е тѣсно свързана съ испитанията и борбитѣ на България. Народенъ учителъ въ Добруджа, въ най-близкѣ досѣга съ своя народъ, Йовковъ можа още по-добре да го опознае и въ годинитѣ на българскитѣ испитания, когато като войникъ-борецъ взе живо участие въ походитѣ на българския народъ презъ Балканската, Междусъюзническата и Сѣвтовната войни. Така, както малцина други, той се кръсти въ испитанията и овладѣ повелитѣ на България, които бѣха и си оставаха за него единствената най-съкровена целъ въ живота.

Затова въ годинитѣ на Добруджа, когато българскитѣ народности бѣхъ развѣчани и похуленни, бѣха принесли отъ по-

бедителя, той не загуби самообладание, нито се разколеба въ вѣрата и въ приобщеността си къмъ своя, къмъ нашия общъ отечественъ дългъ. Бѣше време, когато пораженството и духовното разтление господствуваха надъ политическа и културна България. Въ тѣзи съдбоносни години, той бѣше на фронта на българската народностна борба: чрезъ своитѣ възбуждащи военни разкази и особено съ преклонението си предъ кръстнитѣ страдания на българската Добруджа, Й. Йовковъ като боецъ-писателъ възбуждалъ работи за създаване и пробуждане на българското самочувствие и за разравняване на неговитѣ омаломощени народностни и духовни сили.

Ето въ тази атмосфера се родиха неговитѣ образи, тѣзи рѣчки изважания на несломимия български духъ, въ който той вложилъ синонѣвата си обичъ къмъ поробена Добруджа, одухотворилъ ги съ непоправената привързаностъ на добруджанскитѣ българи къмъ общото ни отечество и така направилъ отъ тѣхъ символъ и на нова България, която израствала и възмужала подъ голготскитѣ мжки на Нѣой. За Йовкова Добруджа бѣ само повода да ни приобщилъ къмъ вѣрещата борба за утвърждаване и самостоятелност на българския духъ, за който новото време му приготвилъ нови испитания.

Днешъ, когато България празнува своя най-голямъ празникъ — освобождението и обединението на българската народностъ, въ деня на Йовковата годишнина, всички трѣбва да си споминатъ съ преклонение и съ обичъ за дѣлото на великия будителъ на българското самочувствие и самостоятелност, за възбуждения и вѣречъ синъ на освобождена българска Добруджа.

Да бѣде вѣчна неговата слава!

П. Господиновъ

Именити хора на изкуството

Джоакино Росини

Росини — авторъ на любимата на почти всички опера „Севилският бръснарь“ — е единъ отъ най-бележитѣ оперни композитори на деветнадесетото столѣтие. Той е роденъ на 20 февруарий 1792 г. въ Пезаро (Италия), въ сръдата на семейство, на което музиката е била любимо изкуство. Бащата на Росини свирѣлъ на хорна, а майка му имала доста хубавъ гласъ и пѣла второстепенни роли въ малки оперни трупи. Отъ това следва да заключимъ, че първитѣ учители на младия Росини по пѣне са били неговитѣ родители. Едновременно съ това благодатнитѣ композитори се училъ да пише и на пиано.

Презъ времето, когато гласътъ се промѣнялъ отъ детски въ мъжки, Росини, не можейки да пѣе, е билъ кореспондентъ въ рѣдни оперни трупи.

Презъ 1807 год. той постъпва въ Римъ, където учи композиция

до учението за простия контрапунктъ и преживява аялнията си. На 18 годишна възраст той написва първата си опера „Равнѣна при бракъ“, минала при посредственъ успѣхъ. Сжщата участъ сѣ имали и следващитѣ четири опери на Росини. Съ петата си опера, дадена въ миланската „Скала“, той постигва вече известенъ успѣхъ, но неговата истинска слава като оперенъ композиторъ започва съ „Тангретъ“.

Дветѣ опери, написани следъ нея — „Италианката въ Алжиръ“ и „Елизабета“ — не прибавятъ много къмъ започнатата слава, която става, обаче, пълна, когато презъ 1816 год. се явява на сцената неговото най-масторско творение — „Севилският бръснарь“, написано само за 13 дни, съ таквава убедителна лекота и окуражава бързина, каквито рѣдко сѣ отбелязали при другъ майсторъ. На следната година бива поставена сцената операта „Отелло“, последната опера.

силно старанието за погрѣчане, а именно: приморието, особено край Бѣло море. Това погрѣчане ставало съ фанатизъмъ, който посягаль на народностното съзнание. По този начинъ стремелъ на българитѣ къмъ море се увалил въ фанатичното погрѣчане въ крайморскитѣ области.

Ако болярството отъ старото българско царство не се е ограничавало въ амбициитѣ на своя индивидуализъмъ, ако бѣ се постарало да разбере народа, ако бѣ доловило насоката на неговитѣ стремени, ако бѣ потърсило пѣтица за отечествени развой и развѣтъ чрезъ отворенитѣ врати предъ моретата, ако бѣ съгласувало своитѣ деяния съ подсказаната отъ самото въстоположение насока за културно развитие, то и сжщата на нашата родина щѣше да бѣде по-честита.

Затворени въ планинитѣ, както по-горе обяснихъ, у насъ се създали юнашки, кайдашки, битови народни пѣсни. Тѣ сж ни обрнали вниманието следствено на воденитѣ борби, огнището на които е било въ планинскитѣ пазви, обаче у насъ има народни пѣсни и за морето. Въ една такава пѣсень се казва, че момъкътъ предпощель морчеството предъ либето (Сб. Милединови № 384).

Въ Друга — болна мома моли да бѣде хвърлена въ морето (великата гробница на моряцитѣ) по морякскитѣ, когато умре (Сб. Милединови № 505). Въ трета народна пѣсень се разказва, какъ приморянката не попада въ дробство, когато използва плаването по море (Сб. Милединови № 77). Въ четвърта пѣсень се разказва, че майка съветва сина си да

направи нова гимия, съ която да отнеме либето си отъ похитителя ѝ (Сб. Милединови № 184).

Г. С. Разковски въ своя „Показалецъ“ е напечаталъ народната пѣсень „Добри Ради думаше“, въ която се разказва за пламенната любовъ между мома и морякъ. Въ сборника на Б. Ангеловъ, стр. 169, има напечатана народна пѣсень, въ която се разказва за самовѣренъ морякъ, който не се плаши отъ буритѣ на морето.

Още много такива народни пѣсни има въ съкровищницата на нашата устна словестност. Трѣбва да кажемъ, обаче, че у тия български моряци се вижда стремениа на българския народъ къмъ морето, но липсва имъ национално съзнание. Затова между тѣхъ нѣма борби за свободата на българския народъ. На всѣки случай усърдно и упорито е бивала българската държава до сега отблъсквана отъ свободното море, какъто е Бѣлото море, макаръ това отблъскване да не е било съвѣстливо съ народната стремениа. Една такава политическа користъ се забелязва и въ ония драконоски договори отъ преди десетѣ години; за които историята вѣчно ще си спомня съ сирѣбъ и укоръ.

Свободнитѣ ни морски излази презъ Бѣлото море е актъ на справедливо разрешаване жизненитѣ въпроси на българския народъ, който близо десетѣ вѣка се е стремелъ къмъ единъ стопански развой презъ това море. Справедливостта днешъ разреши вѣковната правда на българитѣ. Бѣлото море е вече пътъ за свободното развитие на България.

Кж. Мутафовъ

„Стопанскиятъ образъ на Варна“ — изданіе на в. „Завой“

Сложена е подъ печатъ и най-късно къмъ сръдата на февруарий 1942 г. ще бѣде пусната въ продажба.

Покарай разнообразия и цененъ за всѣки стопански творецъ материалъ, книгата ще съдържа и репортажи, описания на всички по първи индустриални и занаятчийски предприятия въ Варна. Книгата ще бѣде изпестрена съ клишета и съ кратки биографични бележки на по изтъкнатитѣ стопански деятели.

Изданията на книгата е гарантирано. Реклами се приематъ по споразумение. При отговаряне вида и размеритѣ на рекламната, последната се заплаща една трета отъ стойността ѝ.

Книгата „Стопанскиятъ образъ на Варна“ ще излъже годъ уредничеството на добре познатия варненски журналистъ г. Тоню Вербетевъ.

Книгописъ

Получиха се въ редакци

Манчова размирица история писана съ сюжетъ на чиропъ възстанити отъ Ил. Балкановъ тоя на „Каната тома...“ „Десетичетъ № 13“, „Помога който“, 12-ия частъ и пр. Кни изданіе на автора, ул. Круши 4—София. Цена 25 лв. Препоръка на нашитѣ читателѣ като походяща за репертуара на сѣ читалищни трупи.

Вородино и други стихови М. Ю. Вородино, преселъ Княжеска, стр. 30, цена 10 лв. тавя се отъ преразказъ: К. Кочевъ, Богородица 78 — гр. Ст. 3.

Есперанто — български речотъ Ат. Николовъ, любезенъ отъ обществъ (208 стр.) най-отъ всѣхъ малки речници, пѣлания сѣл. — български речникъ сжщия авторъ, цена 25 лв.

Есперанто — български речотъ Ат. Николовъ, тично помагалъ за всѣхъ есперантистѣ и всѣхъ какъвто е нѣдимо за сѣлѣ обикновенъ разговора е едно отъ най-по за начинаещитѣ въ сѣлѣ нѣма на прѣсто съ историята, сѣла на Есперанто, стр. 10, цена 10.

FRATECO — есперантистъ веселъ амонетъ № 10. „Вестникъ“ интересно съдържане: приказки, казки, сѣлѣ въпроси, есперантистична и книжница

Учебникъ по Есперанто, дръ Захари Захариовъ, картици въ текстъ, сѣ 20 лв. ва книжарница „Батство“ Селище. Пощенскъ чекъова сѣ

Млѣнарската прѣсѣта — учителския сѣлѣ при Държавно практическо мѣлѣшко училище Пирковъ, год. II, в. 4, главнитѣ торѣ: Инж. агрономъ Н. Д. Д. Годнищенъ абониментъ 50 лв.

Проблеми на сѣлото отъ Христовскитѣ стр. 88, цена 10 лв. сѣва се отъ авторъ — Г. Н. Христовъ, С. Работни, Бургаско.

За възпитанието на детето проф. А. Е. Джинъ, преводъ Ахалиски. Цена 10 лв.

Полово възпитание — Магнусъ Киришевскъ и др. Бошъ, цена 30 лв.

Полови смущения отъ докторъ Шауеръ, цена 66 лв.

Горнитѣ три книги се достъпни уредника на библиотеката „Култура“ — г. Круми Ахилиевъ, Ил. Асенъ II № 5 — София. Д на месецъ книгитѣ изадатъ по 50 денъ.

Морски прѣгледъ — докторъ за морска прѣсѣта и год. VII брой 162.

Родна мѣръ — вестникъ на стѣността и култура — год. I редакторъ Н. Недялковъ — София

Литературенъ окъ — месечна литература, изкуство, критика, шестмесечност — год. I, бр. 1, редъ П. Рибаровъ — гр. Шуменъ.

Бразда — душевно-мисловна обществена култура и стопанскъ прѣсѣта — год. VI, брой 13—14, торѣ: Хр. Стояковъ — София.

Печатница А. Пандякиевъ

равни градове, между които „Семирамида“ (въ гр. Венеция), съ които въ Виена Росини е ималъ необходимото голѣмъ успѣхъ.

Следъ Виена, презъ 1823 год., видяме Росини въ Лондонъ, където сѣщо е ималъ извънредно голѣмъ успѣхъ — художественъ и материаленъ. Следъ Лондонъ Росини се установява за по продължително време въ Парижъ, където застава начело на Италианската опера. Заседналиятъ животъ, обаче, не му се правилъ твърде, поради което ва да го заставятъ да остане по-дълго време въ Парижъ, назначаваатъ го ва инспекторъ по пѣне въ цѣла Франция — длъжността, която Росини вземалъ до избухването на революцията — 1849 год.

Въ Парижъ Росини изпиталъ благотворното влияние на французката драматична музика, въ чийто стилъ той написва втората своя масторска творба — „Вилхелмъ Телъ“. Следъ това настъпва „мълчаливтъ периодъ“ отъ 38 години, презъ които Росини не написвалъ нищо за сцена.

Следъ 1829 год. Росини живѣе промѣняливо — ту въ Болоня, ту въ Флоренция, ту въ Парижъ и окончателно въ ждѣто ималъ

вила.

Отдавна мъртавъ вече ва оперното творчество и ва музиката наобщо, на 13 ноемврий 1868 год. Росини починалъ въ Парижъ, като остана да живѣе съ двѣтъ прекрасни свои оперни творения: „Севилскиятъ бръснарь“ и „Вилхелмъ Телъ“, а сжщо и съ „Стабѣтъ матеръ“ (стопанъ и плащѣта майка — Св. Богородица) — ва солисти, хоръ и оркестръ. Освенъ тѣзи три главни творения и другитѣ опери (на брой около 40), Росини е написалъ 10 кантити и драматичния арии, канцонети, упражнения за пѣне (вокализи) и други малки работи.

Онова, което е най-характерно ва творчеството на Росини, е — необходимостното очарование на неговия музикаленъ езикъ, изразенъ въ прелестнитѣ негови мелодии, красиви хармонии и масторска инструментация. Въ своитѣ опери Росини не постигналъ пълна музикална характеристика на лицата, но този недостатъкъ се изкушава отъ необходимостната тѣжна звукова красота.

Росини е владѣтелъ извънредно свободно формиранъ на драматична музика и е притежавалъ неистощима мелодическа изобретателностъ,

но бързината и лекотата, съ то и творѣтъ сж се образъ естествено недобро, като въ вия начинъ на писане се нахъ отражение известна шаблонъ еднаквостъ. Когато слушаме, „Севилскиятъ бръснарь“ и хелмъ Телъ“ ние изпитаме торгъ, какъто се изпитва малко творения на оперната ка и съ тѣхъ Росини ще живѣе владѣтъ адѣлго още она сцена.

Родители,

абонирайтѣ своитѣ списание „БЛОКЪ“ — 1941 То е най-новото издание. Излиза подъ редак на Никола Балбановъ — тистъ отъ Народния театръ Яна Язова — поетеса.

Годишниятъ абониментъ Блокъ — 1941 е 40 лева. Блокъ съдържа полезъ забавно четиво за всѣко гърско дете.

Всичко преназначено Блокъ да се изпраща до Никола Балбановъ, ул. Фри Мансѣнъ 17 — София. Пѣщенска чекъова сѣ